

LOV OG EVANGELIUM

Oppbyggelig blad gitt ut av Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Nr. 8

Oktober 1971

7. årgang

Selvransakelse

Alt hva du gjør, gjør det av hjertet for Kristus, som om han så deg og du ham, og øs all din kraft fra ham. Gi akt på de hellige tilskyndelser til gode gjerninger som er i din sjel. Se den minste gode tanke du har om Kristus, og det minste gode ord du av hjertet kan si om ham, som en stor nåde. Takk Gud for det! Undersøk om soloppgangen fra det høye med sin morgendugg hver dag besøker deg og vekker sorg over syndene i deg. Går morgenstjernen hver dag opp over deg med ny nåde og fred (Joh. åpenb. 22, 16). og møter Kristus deg med all sin liflighet i all din gjerning? Hver gjerning som ikke gjør deg åndeligere, gjør deg mer kjødelig i sinnet, og det som ikke opplever og ydmyker, det døder og forherder.

Også en Judas kan vel ta imot brødet so Jesus har dyppet, og utvortes nytte de gaver som blir ham gitt, dåpen, nattverden og brodersamfunnet, men en Joh. hviler ved Jesu bryst (Joh. 13, 23). I denne evangeliets nådestilling skulle vi be, høre Guds ord og gjøre all vår gjerning. Bare når du hviler her, smelter det harde hjertet, og sorg over synden fødes stille i din sjel. Her helbredes ditt ustadiige sinn og din overfladiskhet, som er kristendommens farligste gift. Her ydmykes du helt til bunns, her festes dit thjerte til Kristus, her blir synden avskyelig for deg, her omskapes endog den heslige helvetesbrann til likhet med Kristi herlige bilde, når den blir revet ut av ilden.

Tenk aldri at det står slik til med deg som det bør være, og at du er en kristen som har nådd et stykke på vei, før du har kommet dit at du selv ser og erfarer at du hviler i Kristi skjød, han som er i Faderens skjød (Johs. 1, 18).

Kom og be Faderen om å få se Kristus, og det skal sikkert lykkes for deg. Du kan ikke be ham om noe som han finner mer behag i. Han ga ham fra sitt eget skjød nettopp fordi han skulle være fremstilt for synderes øyne som et evig bevis på Faderens kjærlighet.

Trøsten i Kristus

Å se på den naturlige solen svekker øyet Men jo mer du ser på Kristus, rettferdighets sol, jo sterkere og klarere blir ditt trosøyne. Se bare på Kristus, så får du ham kjær og får leve av ham. Tenk stadig på ham! La alltid ditt blikk være festet på Kristi blod, ellers får enhver fristelsens kastevind deg til å vakle.

Vil du se hvor syndig synden er, vil du avsky den og sørge over den, stå da ikke og stirr på din synd alene, men se først på Kristus i hans lidelse og i hans forsoningsverk. Stunder du etter å få vite hvor langt du er nådd i erfaring av nåden og i hellighet, se da ikke på dette, men se fremfor alt på Kristi rettferdighet. Når du ser Sønnen, får alt sin rette plass i ditt liv. Din erfaring av nåden kommer da også i annen rekke.

Dit du ved din trosøvelse først ser, der venter du å finne visshet, og denne visshet gjør du til grunn for ditt håp. Gå til Kristus fordi du ser din synd og usselhet, og ikke fordi du synes å eie nådeserfaringer og hellighet. Bry deg overhodet ikke om dine erfaringer av nåden og din hellig-gjørelse, *de bare skjuler Kristus* — før du først har sett ham selv. Den som ser Kristus i sine erfaringer av nåden, ligner et menneske som ser solen røre seg på vannflaten alt etter som vannet rører seg. Se på Kristus ene og alene slik som han lyser på Faderens kjærlighets og nådes himmel. Da ser du ham i hans egen uutsigelige herlighet. Ditt hovmod og din vantro prøver å få deg først til å se på noe i deg selv, men troen spør bare etter Kristus. Hans uutsigelige herlighet oppsluker både din helliggjørelse og din synd. For Gud har gjort ham til begge deler for oss, og vi må holde han for begge deler (1. Kor. 1, 38. 2. Kor. 5, 21). Den som, til trøst for seg selv, ser på sin egen helliggjørelse, stiller opp en meget stor avgud, som bare kommer til å øke hans tvil og frykt. Ta bare ditt blikk fra Krisuts, og du vil straks, som Peter, synke ned i tvil.

En kristen er aldri uten trøst når han bare ikke viker fra evangeliets ordning og vei ved å se på seg selv istedenfor å se på Kristus fullkomne rettferdighet. Gjør han det, er han som en som heller vil leve sitt liv ved skinnet av et lys, enn i det klare solskinn. Honningen som du suger av din egen rettferdighet, blir til bitter galle, og lyset du da vandrer i, blir for din sjel til mørk natt. Djevelen frister deg til å grave frem dine egne erfaringer av nåden for å finne trøst i dem. Men da kommer Faderen og viser deg Kristi nåde som er overflødende rik og herlig og ham til behag. Han ber deg betrakte Kristi rettferdighet. Og

det han ber deg om det gjør han deg også skikket til å fullføre. Dette er en salig opplevelse, en liflig hvisten i din sjel, som fordriver din vantro. Følg dens aller minste vink, bli i den under flittig bønn, la den være dyrebar for deg som en uvurderlig edelsten. Den er en forsmak på den overflod du har i vente.

Til slutt, når du har trang til å be, og ikke får det til og derfor er nedtrykt, se hvordan Jesus går i forbønn for deg! Han bruker sin innflytelse hos Faderen til beste for deg (Johs. 14, 16 og kap. 17). Om din sjel er urolig se, Kristus er din fred (Efes. 2, 14). Han etterlot fred til deg, da han for opp til himmelen. Stadig på nytt ber han deg ikke å være urolig og bekymret for noe, slik at det hindrer din trøst og din tro (Johs. 14, 1, 27).

Nå sitter han på sin herlighets trone etter at han på korset i sin dypeste fornredelse avvæpnet alt som kunne skade og plage deg (Kol. 2, 15). Han har båret all din synd, din sorg, dine bekymringer, dine fristelser, og nå har han gått bort for å berede deg en bolig.

Du som har sett at Kristus er alt og du selv et intet, du som er død for all annen rettferdighet, *du er en kristen*. du er høyt elsket og har funnet nåde hos Gud og yndest i himmelen.

For all den kjærlighet Kristus har vist deg, gled han ved å elske hans fattige hellige, de ringeste og svakeste i hans menighet uten personanseelse. De er skrevet i hans hjerte som navnene på Israels barn på Arons brystduk (2. Moseb. 28, 20). La dem slik også være skrevet i ditt hjerte!

Be om fred for Jerusalem! La det gå dem vel som elsker deg! (Salme 122, 6.)

Etter «Honningdroper.»

Bladet Lov og Evangelium

Utgjevarpoststad : 5400 Stord

Red. Amund Lid, tlf. 75. Norheimsund
 Eksp.: M. Skumsnes, Horneland, Stord
 Postgiro : 42887, Stord

Bladet blir sendt gratis til alle som sender eksp. namn og adr. Blir halde opp med frivillige gaver

Norsk Lutherisk Lekmannsmisjon :

Formann : Olav A. Dahl,
 boks 95, 5401 Stord. Tlf. 69

Kass. Sverre Bøhn, Norheimsund
 postgiro nr. 63213

Bankgiro : Vikøy Sparebank,
 Norheimsund 3530.07.09492

S. Botnens Boktrykkeri, 5401 Stord

er det samme som Bibelen. Den er Guds ord til oss, gjennem den er det Gud taler til oss, Og den metode som blir å følge i en kristen troslære er å spørre : Hva står det skrevet? Hva sier Guds ord? Det blir vår metode. Det er også kalt den beskrivende metoden. Like fra begynnelsen av var det metoden i teologien. Helt til midten av forrige århundre, kan vi si, har det vært en fremherskende metode i det som vi kaller troslære. Fra da er det blitt litt annerledes, da man er begynt å spørre, ikke hva det står skrevet, men hvordan skal man tenke oss disse ting, eller hva er formålet med dette osv. Det betyr at man da gir over fra Guds ord, over i menneskelig tankegang, og da er det ikke lenger teologi men menneskelig religionsfilosofi. Dette skal vi nå ikke komme nærmere inn på. Vi konstaterer bare ganske enkelt: vi holder oss til Bibelen, vi spør hva står det skrevet.

Troslærers oppgave blir da fortrinsvis å samle under ett synspunkt det som Bibelen taler om mange steder. For eksempel hva sier Bibelen om Gud, eller hva sier Gud om seg selv i Bibelen, hva sier den om skapelsen, hva sier den om hvordan synden er kommet inn i verden, hva sier Bibelen om Jesus Kristus og hans stedfortredergjerning, hva sier den om hvordan et menneske blir en kristen osv. Under alle desse emner vil vi prøve å holde oss til det som er skrevet, og vi vil prøve å sammenfatte hva der i Guds ord er skrevet på mange steder om samme sak. Det er den metoden som også Bibelen selv anviser oss. Det ene bibelord skal kaste lys over det andre. Bibelen skal selv tolke seg for oss.

Det første som vi nå skal stanse for er da dette spørsmål : Hva sier Bibelen om Gud? I Johs. evangeliets første kap. vers 18 står : Ingen har noensinne sett Gud, den enbårne sonnen, som er i Faderens skjød, han har forklaret ham. Vi kunne vel gjennem skaperverket, som vi kanskje kommer inn på senere, si at han er til, vite at han er, men hvem han er, kan vi vite bare ved at han selv har åpen-

Hva er kristendom

Av Øyvind Andersen

I vår første time snakket vi om religiøsitet og kristendom. Kort sagt er religiøsitet at mennesket prøver å finne sin vei til Gud. Nærmere bestemt kan vi si at det er å utfolde anlegg, religiøse anlegg som Gud har skapt oss med. Kristendom er det motsatte. Det er at Gud åpenbarer seg for oss, får oss i tale, og at det skjer noe med vårt hjerte gjennem denne tale. Det er dette Jesus sikter til i sin samtale med Nikodemus, når han sier at det som er født av kjøtet, er kjøt. Det som kommer fra det naturlige menneske, det er det naturlige menneske, slik som vi også nevnte sist. Mens det som er født av Ånden, er Ånd. Det religiøse anlegg har Gud skapt oss med for å få oss i tale, ikke for at vi skal slå oss til ro med å utfolde det. Innholdet i oss må komme fra Gud, da først blir det kristendom etter Guds mening, etter Guds ord.

Nå skal vi i dag gå litt videre. Åpenbaring

bart seg for oss og talt til oss om seg selv.

Når en skal sammenfatte hva Bibelen sier om Gud, er det tre hovedkjensgjerninger som kommer i forgrunnen, og nå skal du merke deg det. Og om du ikke får med deg mer enn disse tre hovedkjensgjerninger fra læren om Gud, så har du i alle fall fått med deg noe meget viktig. Den første kjensgjerning er at *Gud er en*, og at han er *Gud alene*. Den andre kjensgjerning er at denne ene og eneste Gud eksisterer som *tre personer*: Faderen, Sønnen og Den hellige Ånd. Og den tredje kjensgjerning er at Gud åpenbarer seg i en vesens fylde. Det er ofte blitt kalt for Guds egenskaper, og vi skal komme litt tilbake til det siden. Hold nå fast ved disse tre kjensgjerningene.

Så skal vi se ganske kort på den første. I 5. Moseb. kap. 6 står det slik: Herren vår Gud, Herren er en. Det er bare en Gud, og han er Gud alene. Det sies ganske klart at da han skapte var ingen med ham. Ingen var forut for ham, ingen ved siden av ham, ingen er Gud uten Gud alene. Hvistnok tales det i Bibelen om guder i flental, men det er ikke Gud i den mening. De kalles guder bare fordi de har makt over de vantros sinn, som det heter hos apostelen Paulus. De er guder fordi menneskene rekner den som guder. Men hos profeten Esaias blir det sagt at de er tomme, og at de gjør dem tomme som setter sin lit til dem. Det egentlig uttrykk som vi har i Det gamle testamente for disse guder, er intetheter. De er i seg selv ingenting, og det som menneske dyrker i disse avguder er i virkeligheten seg selv. De er eksponenter for mennesketanken, for menneskets bevissthet, samtidig som de skal tilfredsstille menneskets trang til å ha en utenom seg selv til å sette sin lit til. For slik er nemlig menneske

skapt. Det er skapt til å *tro noe, og til å tro på noe*, og det gjør alle mennesker. Og tror de da ikke på Gud, så tror de på noe annet. Her er det altså avgudene kommer inn i bilde, for dem som ikke kjenner Gud. Men guder er de ikke i virkeligheten. Det er bare en Gud. Han er fra evighet, han har ingen begynnelse, han har ingen ende, han har alltid vært, han kommer alltid til å være, og han er Gud alene. Bibelen taler meget om denne ene og eneste Gud. Vi kan kike her tilnærmedesvis gå inn på det, for da trengte vi alle timene bare til dette ene emne. Men jeg vil nevne noe som vi finner i 2. Moseb.kap. 3 og vers 14 om Guds navn. Her er sammenhengen at Gud kalte Moses til å utfri Israel. Han åpenbarte seg i en tornebusk som brenner uten å brenne opp. Moses vil gjerne gå bort til for å se denne tornebusken, men da roper Gud ut fra tornebusken. Herrens engel står det. Egentlig skulle vi vel oversette: Herren i en egels skikkelse, Herren som engel, roper til ham fra tornebusken: Trekk dine sko av, for det sted du står på er hellig. Og nå sier han som åpenbarer seg i tornebusken til Moses: Jeg er din fars gud, jeg er Abrahams gud, Isaks gud, og Jakobs gud. Og så kaller han Moses. Så spør Moses: Når jeg nå kommer til Israels barn og sier til dem at eder fedres Gud har sendt meg til dere, og de så spør meg: Hva er hans navn? Hva skal jeg så svare dem? Da sier Gud til Moses: Jeg er den jeg er. Så skal du si til Israels barn: Jeg er, har sendt meg til eder. I dette åpenbarer Gud seg på en serskilt måte.

Og i den neste time vi skal ha skal vi stanse litt mere ved dette ordet fra 2. Moseb.kap. 3, vers 14.

Det edle eller uedle

Av Ole Rolfsnes

Den som skiller det edle fra det uedle, han skal være som min munn, sier Guds ord i Jerem. 15, 19.

En oppmerksom leser eller tilhører vil finne at i mye av det som forkynnes i vår tid, er det lite av dette skille å merke som her tales om — og om det finnes er det svært uklart. Den som får øye for Bibelens budskap, vil finne et klart skille i alle situasjoner som nevnes, og det fra dens første bok til den siste.

Bibelen beretter jo alt om den første familie som levde på jorda at dette skille også var der. Der fortelles at de hadde to sønner, og de hadde sikkert begge fått den samme lærdom om Gud. Men den ene hadde fått tak i det edle og sanne, den andre derimot det uedle og falske. Begge to trodde på Gud og ofret til Gud, og da kom dette tilsynet. Slik kan vi se det også i vår tid. Der kan være en troende familie med flere barn som søker Gud, som alle har fått den samme kunnskap og opplæring om Gud. Noen kan ha fått tak i det sanne og edle, mens andre er kommet inn på et feil spor og ikke skiller mellom det edle og uedle. Kjennetegnet her er at de falske tåler ikke de sanne, og de bruker ofte ordet: Du skal ikke dømme!

Dette forhold møter vi mange steder i Skriften. Vi møter det i Abrahams hus i sønene Ismael og Isak. I Galat. 4 blir det brukt som bilde på den åndelige fødsel, å være født ved loven og å være født ved løfte eller evangeliet. Hva slags fødsel har du? Er din åndelig fødsel ved Guds løfte, slik som Isak? Eller er du fødd ved manns vilje, ved loven slik som Ismael? Kjennetegnet er også her at Ismael forfulgte Isak (Galat. 4, 29), og ordet legger til at slik er det nå også.

Hadde forkynnelsen vært klar her, så kun-

ne mye vært annerledes. Men folk vil fremfor alt ha fred, og så blander de sammen det sanne og det falske, lov og evangelium. Da blir der fred, men det er en falsk fred, som er en fare for alle dem som er født etter løftet — ved evangeliet.

Går vi så til Det nye testamente finner vi også der to sønner, den bortkomne sønn og den hjemmeværende sønn. (Luk. 15). I mange år gikk jeg og tenkte at her har du et bilde på et sant og et falskt Guds barn. Men forkynnelsen blei helst om den bortkomne sønn, og om den hjemmeværende ble nevnt var det som et bilde på et sant Guds barn. Han ble fremstilt som et forbilde på et Guds barn som levde i uavbrutt gudsforhold fra sin dåp, og et forbilde på et rett liv med Gud. Men så kom jeg over Rosenius sine skrifter, og der fikk jeg mitt syn bekreftet. (Har du ikke lest Rosenius sine skrifter må du skaffe deg dem).

Der fører denne lignelsen oss inn til forskjellen på barn og tjener. En tjener kan gjøre like godt arbeide som et barn, men der er den forskjell at hvor godt tjeneren arbeider så får han ikke arve.

Det må med sorg konstateres at dette forhold er langt fremskreden i vår tid. Det finnes nok mange tjener i Guds rike, uten barne- og arverett. Og om vi prøver med en påminnelse blir det oftest avvist, for det tales ikke i dag heller at en flittig arbeider i Guds rike kan stå i fare for å være uten barne- og arverett. Det som er avgjørende her, det er om du lik Isak er født ved løfte, eller om du lik Ismael er født ved loven og er bare en tjener uten arverett!

Så kan vi nevne Jesu lignelse om de ti jomfruer i Matt. 25. De hadde alle tatt sitt valg, og de trodde alle at de var på veg til him-

melen. De var alle i samme følge. Hallesby sa en gang i en tale at her har Gud tatt hele den bekjennende kristenflokk og delt den i to deler. Det er ikke lett å tro en slik tale. Men den som har vært forkynnner og stått i vekkels han må nok ofte se den sannhet i øynene at av dem som overgav seg til Gud ble nok mindre enn halvparten virkelig ført frem til en sann omvendelse og fikk Den hellige Ånd. Noen går bort etter en tid, mens andre slår lag med de dårlige jomfruer og blir tjener i Guds rike uten at de har barnerett. De vil aldri nå målet.

Så går vi til åpenbaringsboken. Der Skriften frem syv menigheter og viser den stilling de står i overfor Gud, for å vise oss de farer en kristen menighet kan komme — og falle i. Her gjelder det ikke en enkelt person sin villfarelse, men her gjelder det en stor forsamling som står i aktiv tjeneste i Guds rike. Vi ser at i Efesermenigheten var et stort og rikt arbeide i gang, med nådegaver til å bedømme det sanne og falske, endog med hat til Nikolaitenes lære som var hykleri. Enda levde de i et falskt forhold til Jesus. Her ser vi hvor snart det er, midt i et rikt åndelig arbeide, å miste synet på Jesus og kjærligheten til ham, og stå med synet på et rikt og vellykket arbeide og være fornøyet med det.

I forsamlingen i Smyrna, der så det helt annerledes ut. Der levde de i åndelig fattigdom, forfølgelse, trengsel, spott og lidelse. Her var det ikke mye å tale vel om, etter vårt menneskelige syn. Men Jesus sier at en slik forsamling er rik. Om jeg og du hadde stått overfor to slike forsamlinger, hva for en tror du vi ville valt å leve og arbeide blant? Uten et klart åndelig syn, så ville vi nok valt Efesermenigheten, for hvem ville ha lyst til å tilhøre en forsamling med trengsel, fattigdom, hån og spott. Bare de som ser inn i Guds hemmelighet ville våge et slikt valg.

Til slutt litt om forsamlingen i Pergamum. Der var forsamlingen delt. Noen levde

i et sant forhold til Gud, mens andre levde i et falskt forhold. Jeg synes våre forsamlinger likner mye på denne forsamlingen. Noen støtter Bileams lære, en sammenblanding av kjøtelig og åndelig frihet og tolleranse overfor det syndige og falske, da de tror at dette fremmer Guds rike best. Den som støtter Nikolaitenes lære tar det ikke så nøy med fusk, usannhet og hykleri. Der dette syn og denne lære får overtak, kan det ødelegge hele forsamlingen til slutt.

Her er det at Guds ord kommer til oss med et alvorlig varsle, og sier omvend eder! Dette varsle er ikke rettet til verden, men til en forsamling som kaller seg troende.

Min bønn til Gud er at våre forkynnere må få et klarere syn her, og mot til å forkynne sannheten. Den som skiller det edle fra det uedle, han skal være som min munn, sier Herren.

Det tredje bodet

Kom ihug at du held kviledagen heilag !

Herren velsigna kviledagen og lyste han heilag. «Seks dagar må du arbeida og gjera alt det du skal. Men den sjuande dagen er sabbat for Herren din Gud. Då skal du ikkje gjera noko arbeid, korkje du eller son din eller dotter di eller drengen din eller tenestegjenta di eller feet ditt eller framande som held seg innan portane dine. Før i seks dagar skapte Herren himmelen og jordi og havet og alt som i dei er, men den sjuande dagen kvilde han, difor velsigna han sabbatsdagen og lyste han heilag.» (2. Moseb. 20, 9—11).

Kanskje nogen undrast over at me held kviledag den første dagen i vika, når her står at det er den sjuande dagen Herren har velsigna til kviledag og lyst heilag.

I den gamle pakta var kviletdagen den siste dagen i veka. Det er årsaka til at dei som ennå lever i den gamle pakta, som Jødane og ein del sekter som lever under lova og held seg til lova sin bokstav, framleides held siste dagen i veka som heilagdag. Me ser av Skrifta at også dei som trudde på Jesus helt sabbaten før Jesus sto opp frå dei døde. Det står om kvinnene som fylgte etter og såg kor Jesus blei gravlagt at dei gjekk heim og laga til angande krydder og salvar, og sabbaten over helt dei seg i ro etter lova (Luk. 23, 54—56).

Men etter Jesu siger og oppstoda frå dei døde kom me over i den nye pakta si tid. Frå då av ser me at dei som kom til trua på Jesus — menigheten — heldt den første dagen i veka for kviledag og heilagdag. I Skrifta blir den kalla for Herrens dag. Grunnen til det er at på den første dagen i veka sto Jesus opp frå dei døde. Den dagen er sigersdagen framom alle andre dagar, då Jesus sprengde synda og døden sitt velde, som Gud har velsigna og lyft heilag for menigheten og menneskeslekta.

For de tandre var det på den dagen — kvitsundagen — at den Heilage Ande kom til Jesu Kristi menighet. Frå den tida er det sundagen — den første dagen i veka — menigheten — har rekna som kviledag og heilagdag. Som den nye pakta kom og avløyste den gamle og midlertidige pakta, slik avløyste sundagen sabbaten.

Jesus seier at Menneskesonen rår over sabbaten eller kviletdagen (Matt. 12, 8). I Skrifta ser me ofte at Jesus kom i konflikt med farisearane og dei skriftlærde på grunn av kviletdagen. Det same gjer menigheten den dag i dag med dei som lever under lova. Dei meinte at Jesus vanhelga kviletdagen ved å lækja sjuke på den dagen. Det kom nok av at dei levde under lova si ånd og i «bokstavens vesen», så dei forsto ikkje kva kviletdagen var gitt til.

Læresveinane tok aks av åkeren og åt då

dei blei svoltne på kviletdagen, og det påtala farisearane. Jesus viser då til David og mennene hans som åt av skodebrødet i templet då dei blei svoltne, det som berre prestane hadde lov å eta av, og prestane som braut helga i templet på sabbaten, og endå så var dei skuldlause. «Og hadde de visst kva som ligg i det ordet: Det er miskunn, ikkje offer, eg har hugnad i, so hadde de ikkje dømt disse uskuldige. For Menneskesonen råder over sabbaten» (Matt. 12, 1—8)

Dette viser at me har lov til å eta og gjera det som er nødvendig for livets opphold for menneske og dyr også på kviletdagen. Dertil å lækja og hjelpe den som treng det, hjelpe den som er i nød, gjera godt og visa miskunn osv. Jesus seier at kviletdagen er til for mennesket si skuld, og ikkje mennesket for kviletdagen si skuld.

Kviletdagen er sjela og gudslivet sin dag. Den er tenkt til å hoyra Guds ord, lesa Guds ord, til å samla næring for sjela og trueslivet vårt. Vidare til å tena andre med brødet frå himmelen. Han er med andre ord menigheten og Gudslivet sin dag. Dertil er han *kviledag* for ånd, sjel og lekam.

Korleis missbrukar me kviletdagen ?

Når me forsømer Guds ord og samfunnet av Guds folk. Forsømer å høra og lesa Guds ord, uteblir frå forsamlinga om Ordet, og i staden brukar dagen til høve for kjøtet sine verdslege lyster og interesser. Å byggja seg hytta, drive sportsfiske, gå på jakt, drive forretning, få unna arbeid som høyrer til off. til-litsverv for å sleppe bruka arbeidstida om kvardagen og liknande, det er å misbruka kviletdagen. Slike ting høyrer dei seks arbeidsdagane til.

Å bruка dagen til syndige fornøyelser, metta kjøtet sine lyster med verdsleg og usedeleg lester, dans og drikk o. l. høyrer til misbruk av alle dagar, og på ein serleg måte heilagdagen.

Å nyttja den på ein slik måte at når kvile-

dagen er over så er du meir trøytt enn ein kvardag, som mange gjer i vår tid, det er også misbruk av kviledagen.

Verst er nok misbruket når det gjeld våre store høgtidsdagar og heilagdagar som jul og påske. I stor utstrekning er dei gjort om til verdslege folkefestar, til jul- og påskeferie. Tenk over kvifor me har fått påskan, og korleis den blir bruka, så vil du sjå at den blir ikkje halden heilag slik som Gud har tenkt og sagt i sitt ord.

Her treng Guds folk å vakna og vera på vakt, så dei ikkje blir dregne med av villfaringa åt dei ugudlege, og fell ut or si faste stoda (2. Pet. 3, 17).

Ingen dag er vel slik misbruka i vår tid som kviledagen. For ein stor del av vårt folk er

den blitt syndedagen framfor dei andre dagane, i staden for sundag — kviledag, heilagdag.

Korleis brukar kviledagen rett?

Det gjer du når du brukar han til kvile frå alt unødvendigt arbeid. Når du brukar han å samla næring for di sjel og ditt nåde- og trueliv, og til å gi slik næring til andre menneske. Når du finn din plass i dei truande sin forsamling for å høyra Guds ord, og for å bringa Guds ord og Kristi vitnemål til andre. Når du brukar den til å tena og hjelpe andre i deira nød osv. Ei god og usmitta gudsstenesta er å sjå til enkjer og farlause, gamle og einslege, seier Guds ord.

A. L.

Den truande sitt forhold til lova

(Rom. 7, 1—fg.)

Av Amund Lid

Når du les denne overskrifta vil du gjerne tenkja: Har ein truande noko med lova å gjera? Om ein kristenflokk skulle gi svar på det spørsmålet, så ville me nok få ulike svar. Nokre ville svara at ein truande er ferdig med lova og har kikje lenger noko med den å gjera. Andre ville seia at lova er nødvendig og har betydning også for den som lever i trua på Jesus.

Kven har så rett her? Skal me få eit rett svar på det nyttar det ikkje å gå til menneske-tanken eller meiningsa, då lyt me gå til Guds ord. Og sjølv om me går til Guds ord, så treng me om å be om Anden lys og leiding for å kunna forstå det rett.

Hjå profeten Jeremias seier Gud at det kjem dagar då han vil gjera ei ny pakt med sitt folk, ikkje ei slik pakt som han gjorde med fedrane deira då han førde dei ut av

Egypten. Då ville han leggja lova si i hugen eller sinnet deira og skriva den i hjarta (Jesrem. 31, 31-34). Her talar Gud om den nye pakta, og dei som er komen til trua på Jesus, og me ser at lova er ikkje overflødig. Men den er flytta frå steintavla og bokstav til hjarteliv og sinn.

Jesus seier til sine at de må ikkje tru eg er komen for å avlysa lova, men for å fullföra den (Matt. 5, 17). Og av bergpreika ser me at Jesus forkynnte lova for sine eigne læresveinar (Matt. 5, 1—2).

Paulus stadfester det som ovanfor er sagt med sitt vitnemål i Rom. 7, 22: For eg har mi gleida i Guds lov, etter mitt indre menneske. Dette viser at lova er skriven i hjarta og lagt ned i hugen.

Om lova skal bli til nytte eller skade for ein truande, det er avgjerande av korleis me ser

på lova, korleis me stiller oss til den og brukar den. Skrifta seier at lova er god, om me brukar den på lovleg vis (1. Timot. 1, 8).

Den som ser på lova som ein veg til frelse, og brukar den med det mål for auga, han vil fara vill og føra vill. Mange er nok dei som det gjer. Så lenge du krinsar om deg sjølv og stirr med deg sjølv, for å bli slik ein kristen skal vera, eller for å koma dit at du kan tru du er slik at nåden gjeld deg, så lenge er du under lova og brukar den som frelseveg. Lova går alltid veien om menneske, for ho seier du skal og du skal ikkje osv. Evangeliet derimot går alltid veien om Jesus, og seier at det som lova kikje makta det gjorde Jesus i staden for oss osv.

Likeeins er det med den som brukar lova til helliggjørelse. Då tenkjer du at kan du ta Guds ord rett alvorleg så du blir redd synda, så skal du sigra over synda og leva eit betre og meir helligjort kristentliv. Å, kor du tek feil! Veit du ikkje at Skrifta seier at synda si kraft er lova. Apostelen Paulus seier at då lova kom livna synda opp, den fekk ny kraft. Og Skrifta vitnar klart at lova kan ikkje gjera eit menneske rettferdig for Gud (Gal. 3, 11). Lova kan heller ikkje gi liv (Galat. 3, 21-fg).

Den som brukar lova rett, han veit at *lova ikkje er sett for rettferdige men for syndarar, lovlause, agelause, ugudlege osv.* Brukar me lova for å bli god og rettferdig, brukar me lova på ein truande med det mål for auga, då endar det heile i egenrettferdighet. Nei, Skriffta seier at lova er gitt for at syndaren skal læra å kjenna si synd, bli skyldig for Gud, for at kvar munn skal tagna. Lova har eit mål, og det er å驱va syndaren til Kristus. Den er tuktemeisteren til Kristus (Galat. 3, 24.)

Den truande sitt forhold til lova.

Den som er komen til trua på Jesus, han er løyst frå lova, løyst frå lova si skuld, lova sin

dom, og er ikkje lenger under lova si makt. Då er du løyst frå lova som helt deg bunden, så du kan leva for Gud og tena han på ei ny vis. I Rom. 7 seier apostelen at han talar til folk som kjenner lova, og som veit at lova råder over eit menneske så lenge det lever. Han tek biletet frå ei gift kvinna, som ved lova er bunden til mannen sin så lenge mannen lever. Men dør mannens, så er kvinna løyst frå lova som batt henne til mannen. Slik er også eit menneske bunden til lova så lenge det lever, og berre døden kan gjera det fri.

Såleis, mine brør, *døydde de og frå lova ved Kristi lekam*, av di de skulle høyrta ein annan til — han som sto opp frå dei døde. Men nå er me løyste frå lova — me har døydt frå det som helt oss bundne, så me tener på ny vis: Etter Anden, ikkje på gamal vis: Etter bokstaven (Rom. 7, 4—6).

Så er du ein sann truande er du død ved Kristi død for deg, og frigjort og løyst frå lov, så du ikke lenger er lova noko skuldig. Du høyrer Jesus til, som har kjøpt deg ved sitt blod og sin død for deg. Du lever ikkje lenger under lova, men står i nåden hjå Gud. Då lever du i Kristus, i evangeliet om det Jesus har gjort og det han er for deg.

Du har ekta ein annan mann — Kristus, og du høyrer han til!

Kva så med lova? Er du ferdig med den for alltid? Ja, når det gjeld lova sine krav, dom og skuld! Men ikkje med lova sitt innhald. Lova er ei åpenbaring av Gud, Guds vesen, den viser korleis Gud er. Me kan også seia at den er eit bilet av Jesus, for slik var Jesus, slik levde han her på jorda og slik er han nå, og blir til evig tid. Er du komen til trua — gjenfødd — så lever Jesus i deg ved trua (Galat. 2, 20). Då er lova skriven i hjarta, du har fått nytt sinn som vil det lova vil — som har si lyst i Guds lov.

Apostelen Paulus vitnar: Endå eg ikkje er lovlause for Gud, men bunden for Kristus (1. Kor. 9, 21).

Den truande er bunden til Kristus ved trua

og kjærleiken, og har del i Guds natur og Kristi sinn. Etter si nye natur elskar han Jesus og lova, og vil gjerne leva slik.

Rosenius seier til lova!: Når det gjeld mitt forhold til Gud, då har du ingen ting å seia. Men når det gjeld mitt liv som kristen vil eg gjerne høyra på deg.

Kva nytte har så ein truande av lova ?

Han har stor nytte på fleire vis. For det første er den nyttig for kjøtet, den medfødde natur — *det gamle menneske*. Den er Guds speil, der me ser vårt naturlege andlet — korleis og kva me er i oss sjølv. Det er mykje nødvendigt for ein truande, for gløymer me det blir me ikkje lenge verande i Guds nåde.

Gud brukar den til å avsløra kjøtet, synda som bur i oss, til å tukta og døda kjøtet så me lever i stadig erkjennelse, så det kikje får livsrom og råda over oss. Dette er også nødvendigt for at me stadig skal vera avhengig av nåden og leva i nåden.

For det andre er lova nyttig for vårt nye menneske. Det vil etter si natur leva etter Guds vilje og til hans behag. Då er lova ei rettesnor, som viser oss korleis Gud er og vil me skal leva. Du ynskjer å leva som Jesus og leva som han gjorde. Lova fortel deg korleis Jesus er og korleis han levde på jorda. For Jesus er enden på lova, til rettferd for kvar den som trur (Rom. 10).

Rosenius seier at lova gjer same nytten for ein truande som teikningen gjer for den som skal byggja eit hus.

Ein sann kristen forakter ikkje lova, men elskar den. «Du lov, jeg har deg kjær, for Jesus deg oppfyllite», syng Nordsletten.

Men der er ein stad lova ikkje må få tilgjenge hjå ein truande. Det er i vårt samvit. — Den er brudekammeret, der berre brudgomen — Jesus — har tilgjenge.

Når har ein truande mest nytte av lova ?

På det spørsmålet svarer Rosenius best, og me let han få ordet til slutt. «En kristen bruker loven best når han i samvitet er mest fri fra loven. Når han er viss og glad i troen, og akter Kristi rettferdighet for tilrekkelig for Gud. For da er hjertet mest varmt, takknemlig, og villig til å gjøre Guds vilje.

Dernest bruker en kristen loven best når han anvender den på sitt liv, og ikke på sin samvittighet, ikke i spørsmålet om hvordan han står til Gud.

Når en kristen bruker loven slik, da holder han seg alltid våken og sysselsatt. Han blir alltid våken og hungrig etter nåden. Da trenger han alltid til frelseren, evangeliet, bønnen og nattverden — til nådemidlene».

Mer om Loven og dens hensigt

Loven er hellig som Gud er hellig

Alt Guds ord er med hensyn til innholdet to slags ord : lov og evangelium. Forsto vi disse rett, så forsto vi alt Guds ord. For det finnes ikke noe Guds ord som uttrykker Guds vilje og råd til vår salighet som ikke hører til et av disse to slags Guds ord.

Til loven hører at det Guds ord som lærer hva vi skal være og gjøre, at det Guds ord som krever noe av oss, anten det nå er indre egenskaper eller ytre gjerninger. For Guds lov krever hele mennesket, også det innerste i dets vesen, hjertet, tankene og alle ønsker. Derfor sier ikke budet : Hånden, fo-

ten, tungen skal gjøre dette og la være å gjøre dette. Men budet sier: Du, du. Det taler til hele mennesket.

La oss f. eks. bare ta det første budet. - Hvorledes krever ikke det hele hjertet, hele sjelen og alle kreftene og all vår hu (Luk. 10, 27). Tenk over hva det betyr: Vi skal elske og frykte Gud over alle ting og forlate oss på ham alene. Det at jeg skal frykte Gud ove *ralle ting*, vil si at jeg ikke må være kjødelig sikker og likegyldig om Gud og min sjel. Jeg må ikke synde lettsindig, men frykte således for Gud at jeg heller lider alt, ja selv døden, enn at jeg synder mot Gud. Jeg våker og kjemper mot synden med alvor, nikkjærhet og kraft. Ikke slik at jeg den ene stund våker, ber og kjemper, og så i den andre følger fristelsen. Men jeg skal alltid våke, be og kjempe.

Det at jeg elsker Gud over alle ting, betyr at jeg ikke må være lunken overfor Gud, ikke være treg eller ikke ha lyst til bønnen, men omgåes Gud med den aller største lyst og glede. Jeg tenker på ham fremfor alt, taler om ham og av kjærlighet til ham gjør alt det han vil, og mer enn gjerne tåler alt det han lar komme over meg. For alt gjør en for den en elsker. Å ha full tillit til ham fordrer en sann tro og fortrøstning til ham. Og det ute-lukker all fortrøstning til meg selv og alt det skapte, forbyr all selvtifredshet og egenkjærighet, likeså all mistillit og alle slags hedenske bekymringer og tvil.

Kort sagt: Om du gjennomgår alle Guds bud, krever de ikke en eller annen gjerning, eller et eller annet lem, men de krever hele mennesket. Derfor kan Jesus i Matt. 5 si at den som bare er vred på sin neste, står for Gud som en manndraper, og den som bare ser på en kvinne for å begjære henne, dommes av Gud på likefot med en horkarl.

Av dette fremgår nå for det første at Guds lov ikke bare forlanger gjerninger, men at den fremfor alt krever vårt indre, krever en god indre tilstand, gode indre egenskaper og sier

hva og hvordan vi skal være Under loven hører også de ord som taler om vår sinnsstemning og våre egenskaper. Når jeg straffes for lunkenhet, treghet til å lese Ordet, hovmod, egenkjærighet m.a., så er det av loven jeg straffes.

Men ikke bare det, dette med sinnet, hjertet, er til og med det viktigste, det som Gud fremfor alt krever. Om jeg altså lever nokså korekt utvortes, gjør ganske meget godt og avholder meg fra meget ondt, men har tanker og begjer som «strider mot sjelen», så er jeg av Gud dømt på likefot med dem som i gjerning gjør de samme syndene. Om jeg gjør det gode bare av tvang på grunn av lovens trusler og løfter, gjør jeg ikke en eneste gjerning som er god for Gud. Slik er Gud, og slik er hans hellige lov. For Guds lov er ikke noe annet enn Guds helligitet, Guds natur og vilje uttrykt i ord.

Slik som han selv er, vil han at vi skal være. Det han selv elsker, vil han at vi skal elske. Det han selv hater, vil han at vi skal hate. Som han ikke kan forlikes med og tåle synden, vil han at vi skal være overfor den. Derfor fremstiller han seg som eksempel for oss, og krever at vi skal være hellige og fullkomne som han. «Vær hellig, for jeg er hellig» (3. Moseb. 19, 9). Og Jesus sier: «Vær fullkomne, som eders himmelske Far er fullkommen» (Matt. 5, 48).

Akk, hvor dumme de er som sier: Gud kan ikke kreve mer av oss enn vi makter! De ord vi har sitert her, er sannelig tydelige nok. Hvis ikke Gud krevde mer av oss enn vi maktet, ble nok ikke noen munn lukket og hele verden skyldig for Gud (Rom. 3, 19). Da behøvde heller ikke Jesus lide døden for oss.

Så litt om lovens egentlige hensigt og mening, hvordan den brukes rett og urett.

Den skal løse opp vantros-knuter, og en tar imot den med varsomhet. Men her skiller de rette og falske kristne til stadighet. Hva er da lovens egentlige mening og hensikt og stilling?

Det er vel slik den gamle slangen helst vil vi skal bruke bibelen, forat vi ikke skal bli vise til frelse.

Guds ord sier at synda kom inn i verda ved de første menneskene og at synda ved disses fall trengte gjennom til alle mennesker. I Rom. 3, 23-24 er det uttrykt slik :

— Alle har syndet og flettes Guds ære, og de blir rettferdigjort uforskyldt av hans nåde ved forløsningen i Kristus Jesus, — og i Rom. 6, 23 :

— For den lønn som synden gir er døden, men Guds nådegave er evig liv i Kristus Jesus, vår Herre. Disse to skriftsteder sier at alle mennesker kom under Guds vrede ved syndefallet, men og at Gud selv gjennom sin enbårne sønn har rakt ut sin frelseshand til den falne ætt. Guds ord sier videre at : « — alle dem som tok imot ham, dem gav han rett til å bli Guds barn, dem som tror på hans navn ». Ordet sier også at det som tar imot Kristus blir født på ny og får et nytt sinn. Den derimot som ikke vil tro på Guds Sønn, er allerede dømt, «fordi han ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn.» (Joh. 3, 18) Gud sier i sitt Ord at enten hører vi Gud til eller vi hører satan til, noen tredje mulighet eksisterer ikke. I Mat. 12, 30 sier Jesus det slik :

— Den som ikke er med meg, han er imot meg, og den som ikke samler med meg, han spreder.

Bibelen sier videre at på dommens dag vil det bare til spørsmål om en ting — hva du og jeg har gjort med Jesus. Billy Graham sier det slik : Du går ikke til helvete fordi du drikker brennevin. Du går ikke til helvete fordi du banner eller sverger — du går til helvete fordi du forkastet Kristus! Så langt Billy Graham. Om en vil kan en også legge til . Du går ikke til helvete fordi du sliter ut hundre par sko på dansgolvet — men fordi du forkastet Kristus !

(Resten i neste nr.)

Paulus sier : «Men vi vet at alt det loven sier, det taler den til dem som har loven, forat hver munn skal lukkes og hele verden bli skyldig for Gud, idet intet kjød kan bli rettferdig for ham ved lovgjerninger, for ved loven kommer syndens erkjennelse» (Rom. 3, 19—20).

Her behøver vi ikke fortolkningskunster, men vi kan bare ta ordene som de står. For det er apostelens mening her å tale om lovens hensigt. Her er det nå avgjort at Guds mening og hensigt med loven er ikke at verden skal bli from, salig og rettferdig ved den, men bli skyldig. Hver munn skal lukkes, intet kjød d.v.s. intet menneske kan bli rettferdig ved lovgjerninger. For ved loven kommer syndens erkjennelse.

Enda et sted : Loven kom til akkurat i den hensikt at synden skulle bli stor, men hvor synden ble stor, ble nåden enda større (Rom. 5, 20).

Rosenius etter «Veiledning til fred.»

Er dans synd?

(Etter Hordaland Folkeblad)

Dette spørsmål har vært streifa i et par innlegg i H.F. i det siste og jeg fekk lyst til å prøve og belyse det litt ut frå Guds ord.

Når det er snakk om synd, mener jeg det er urealistisk å spørre om ditt eller datt er synd, uten å sjå på synda i sin rette og fulle sammenheng. I motsatt fall er det lett å redusere bibelen til ei oppslagsbok, hvor en ved å løsribe en setning her og en annen der, prøver å finne støtte for en mening en på forhånd har gjort seg opp. Det er omrent som å lese et par linjer midt inne i ei bok og ut fra det bedømme resten av innholdet i boka.